

KURYER LITEWSKI

w Wilnie we Srodę dnia 14 Maja v. s. 1824 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Ostatnia data gazet sanktpetersburskich jest dnia 7 maja.

Bojarzyna wołoskiego, *Konstantego Bury*, który w roku przeszłym zaprzysiął na wieki i poddaństwo Rossyi, naymłodszywiej rozkazano policzyć do stanu ślacheckiego obwodu bessarabskiego. (R. I.)

Gazeta senacka ogłosiła opinie Rady Państwa: I) Rada Państwa, na połączonych departamentach praw i spraw cywilnych i na Powszechnem Zebraniu, rozważała przedstawienie moskiewskiego wojennego jenerał gubernatora, o przecięciu dla zostających pod sądem sposobow uchylenia się od stawienia się przed sądem kryminalnym.

Po doprowadzeniu rzeczy tej początkowie w protokule (memoryi) do Naywyższej wiadomości, JEHO CESARSKA MOŚĆ zanotował przyjętą przez Radę Państwa na Powszechnem Zebraniu opinią jednego jej Członka, i wniosek pomienionych połączonych Departamentow, które stanowią:

1) Zostający pod sądem obowiązany być w tym mieście, gdzie się sąd jego odbywa, a zatem i oddalać się z niego nie może inaczej, jak za dozwoleńiem tego mieysca, które go sądzi; następnie obowiązany podać w tym zdarzeniu prośbę do urzędu sądowego, od którego zależeć już będzie: a zali można zadosyć uczynić tej prośbie, lub na nią odmówić.

2) Zostający pod sądem obowiązany stawić się dla słuchania wyroku nie później, jak w przeciągu jednego miesiąca, od dnia objawienia mu o tym przez policją.

3) Na stawienie się zostającego pod sądem, mieszkającego w innym mieście, kładź, oprócz pomienionego terminu, jeszcze podwójny termin wiorstowy, na osnowie Ukazu z dnia 17 sierpnia 1797 roku, jeśli miasto, do którego z odezwą jechać przypada, leży od tego, gdzie podsądny żyje, w odległości, wymagającej na podróż czasu więcej miesiaca.

4) Kto na oznaczony w obu tych zdarzeniach termin, nie stawi się, odezwy nie przyśle, ani prawnych przyczyn, przeskadzających do tego nie przedstawi, ten traci prawo do przenosu sprawy, i Izba Kryminalna może przywieść do wykonania swóy wyrok, na mocy Ukazu z dnia 29 maja 1784 roku, albo jeżeli potrzeba zaydzie, ma tenże prawo dostawienia podsądnego pod straż, albo sposobem przesyłki, uważając podług jego stanu.

5) Ażeby podsądnemu zostawić wszystkie środki do usprawiedliwienia się, i żeby nie mógł opuścić terminu dla niewiadomości, każde mieysce sądowe, w żądaniu swém o jawieniu się podsądnym, obowiązane położyć to postanowienie za każdym razem, umieszczając o nim nawet w samych rewersach (podpiskach).

6) Świadcstwo o chorobie podsądnego, powinno być sporządzone przy medycznych urzędnikach, w powiecie, przez Sprawnika, a w mieście przez Horodniczego. Nadto dla większego przekonania o sprawiedliwości powiadań podsądnego,

Rząd Gubernialny, jeśli za potrzebne osądzi, może naznaczyć na ten przypadek osobnych jeszcze urzędników.

Na tej opinii własną JEHO CESARSKIEJ MOŚCI ręką napisano tak: *Ma być podług tego,*

Sankt - Petersburg
d. 29 stycznia 1824 r.

II) Opinia Rady Państwa, Naywyżey potwierdzona dnia 29 stycznia 1824, jest względem uzyskiwania poślin herbowych i objawienia wyrokow w sprawach procederowych. (Umieścimy w zupełności).

III) Opinia Rady Państwa, potwierdzona także dnia 29 stycznia 1824 roku, względem nieposyłania z Rządow Gubernialnych raportow o dójściu Ukazow. (Umieścimy w zupełności).

Przez Naywyższy Ukaz, objawiony Rządzącemu Senatowi przez Ministra sprawiedliwości, dnia 20 kwietnia, CESARZ JEHO MOŚĆ rozkazał: senatorom, rady tajnemu Dymitrowi *Łańskiemu*, koniuszemu *Wasilczykowemu*, i radcom tajnym: *Sumorokowemu* i *Chwostowemu*, zasiadać w 3oim Oddziale 5go Departamentu Rządzącego Senatu.

Rządzący Senat ogłosił następujące Ukazy:

1) O dozwoleńiu izbom skarbowym zapisywać samym przez się włościan skarbowey wiedzy do stanu mieskiego.

2) Dnia 24 kwietnia 1824, o uznaniu Fryderyka *Jerzego Binemana*, wice-konsulem duńskim w Lipawie.

ANGLIA.

Londyn dnia 30 kwietnia

(z *Gazety le Conservateur Impartial.*)

Podnoszenie się i spadek, którego doznały pa-piery, zdaje się po większej części pochodzić z wiadomości, odebranych z Brezylji.

Król Jmć cierpi na pedogrę. Lekarze ogłosili dnia 28 rano następujący biuletyn:

„Król Jmć, od kilku dni, mocno jest napa-stowany od kataru epidemicznego, panującego teraz; jednak dzisiaj ma się lepiej, i jeśli nie dostanie recydywy, nie wydamy więcej biuletynów.“

Gazety nasze zawierają list następujący:

Pod Algierem d. 30 kwietnia.

„Fortyfikacye, które zakrywają wejście do portu, są nadzwyczajnie rozciągle. Wielka bateria w półkole, która zasłania tamę, uzbrojona jest 120 działami spiżowemi. Łatwo możemy w zatoce wewnątrzney widzieć wiele fregat i korwet. *Dey* ciągle nie pozwala wywieszać bandery angielskiej na mieszkaniu naszego konsula. Góry okoliczne są jeszcze śniegiem pokryte.“

Wsparcie, które rząd nasz daje zbiegłym do Anglii Hiszpanom, wynosi miesięcznie 600 f. s. Xiążę *Wellington* przesłał jenerałowi *Roche* listę 14 Hiszpanów, z zaleceniem, aby z nich utworzył kommissyą, któraby zarządzała temi pieniędzmi i one stosownie rozdziałała. Jenerał *Mina* mianowany jest jej prezydentem, były deputowany *Galiano* sekretarzem, a *P. Villanueva*, kassyerem. Na wspomnioney liście był także umieszczony jenerał *Alava*, chociaż jeszcze nie przybył do Anglii. Dobrodzieystwo to będzie także rozciągnięte do włochoów, którzy służyli w Hiszpanii.

Londyn dnia 2 maja
(z *Gazety Warszawskiej*.)

Wigospodzie *Lloyds* przybito następującą wiadomość z wydziału admiralicy: „Według ostatnich doniesień dowódcy eskadry naszej na morzu śródziemnym, pod d. 22 kwietnia, flota algierska jest rozbrojona i zamknięta w porcie *Algieru*. Wypadek ten jest bardzo pomyślny dla greków, gdyż, jak wiadomo, rzeczona flota składa się z nierównie lepszych okrętów, niż są tureckie.”

Jedna z wczorajszych gazet tutejszych ogłosiła, iż jest upoważniona do zaprzeczenia bezzasadnej pogłoski o przybyciu 8 fregat francuzkich do *Rio-Janeiro* w Brazylii. Według ostatnich listów, znajdują się tam tylko 3 fregaty, z których jedna miała wziąć niektóre potrzeby i popłynąć na Ocean.

Szalupa *Non mi ricordo* przywiozła do *Lamajki* wiadomość, iż na licznej flocie francuzkiej przybyło do *Martyniki* 10,000 woyska z Francyi.

Gdy wczora przypadał termin płacenia części pożyczek zaciągniętych przez byłe stany hiszpańskie, przeto posiadacze wydanych na to papierów skarbowych, zapytali się bankierów względem wypłaty, a ci odpowiedzieli, iż w tej mierze nie odebrali żadnej instrukcyi od rządu hiszpańskiego.

Dnia 4. Xiążę *Polignac*, poseł francuzki, miał wczora długą naradę z *P. Canning* w wydziale spraw zagranicznych, gdzie także ministrowie nasi odprawili radę gabinetową, która przeszło dwie godziny trwała.

Ajenci brazylijscy w tutejszej stolicy wstrzymali zawarcie układu względem pożyczki, aż do nadejścia dokładniejszych wiadomości o wypadkach w *Rio-Janeiro*.

Listy z *Tunis* donoszą, iż Dey tameczny umarł d. 28 marca, a najstarszy syn jego *Sidi-Hasan* objął po nim rządy. Zmianę tę ogłoszono wystrzałami działowymi. Brat nowego Deja, *Sadi Mustafa Bey*, trudni się wybieraniem podatków w kraju. Oba bracia nie żyją z sobą w zgodzie.

Z różnych źródeł odebraliśmy tu nader smutne wiadomości z Afryki. Woysko, złożone z 15,000 *Ashanteyczyków*, pobiło i po większej części wycięło korpus angielski, który się składał z kilku set europeyzyków i 4,000 afrykanów. Dowódzca angielski, *Charles Macarthy* z 14 oficerami swymi zginął, lub, co by było gorzej, wpadł w ręce nieprzyjaciela. Jeden tylko porucznik *Erskine* potrafił się ocalić. *Ashanteyczkowie* ciągną przeciwko osadzie angielskiej.

Sławny podróżny *Belzoni* umarł w *Benin*, skąd właśnie miał się udać w głąb Afryki.

HISZPANIA.

Madryt dnia 22 kwietnia.
(z *Gazety Warszawskiej*.)

Słychać tu o odmianie ministrów naszych. Xięcia *San Carlos* przeznaczają na ministra spraw zagranicznych, jenerała *Compana* na ministra wojny, Margrabiego *Villa-Vincencio* na ministra morskigo, Pana *Parga* na ministra skarbu, kanonika *Saez* na ministra sprawiedliwości i łaski. Powodem do tej pogłoski jest przybycie do stolicy barona *Eroles*, w którym zapaleni rojalisci wielkie zaufanie pokładają, chociaż nie bardzo się składnia stanąć na czele tego stronnictwa. Baron *Eroles*, mieszka o pół mili od *Madrytu* w domu, gdzie dotąd małżonka jego bawiła. Odwiedzili go zaraz jenerałowie woyska wiary *Bessieres*, *Rogo* i *Capape*; lecz mieli być obojętnie przyjęci. Wspomniany Baron pojedzie do *Aranjuez*, gdzie d. 24 b. m. spodziewają się powrotu Króla Jmci z *Toledo*.

Zaciąg do woyska, a szczególniej do gwardyi królewskiej, idzie z pospiechem. Gwardya składa się już z 3 batalionów piechoty i 400 jazdy. Z korpusów rojalistowskich te, które rejencya urgielska utworzyła, nie mają pierwszeństwa, jakie im z początku przyrzeczono, i będą również rozpuszczone i na nowo urządzone.

Przywieziono tu 6 milionów pieniędzy, pochodzących z pożyczki, danej przez bankiera *Guebhard*, i na rozkaz Króla Jmci złożono je w banku *San Carlos*. Osoby mające związki z ministrami, zapewniają, iż pieniądze te mają być użyte na wydatki wyprawy do południowej Ameryki, która się uzbraja w *Kadywie*, a składa się z 3 fregat i 2500 woyska.

Król Jmci wrócił d. 28 b. m. z *Toledo* do *Aranjuez*. Dwa tylko ministrowie znajdują się przy Monarsze: inni wraz z sekretarzem rady stanu *Ugarts*, powrócili do *Madrytu*. Woysko francuzkie, które Królowi Jmci towarzyszyło, zajęło znowu stanowisko swoje po obu brzegach rzeki *Tagus*. Składa się z 15go i 22go pólku liniowego, dwóch batalionów gwardyi Szwajcarów, 1290 i 130 pulku jazdy, oraz 130 ludzi gwardyi bokuwey, do których przybędzie podobna liczba z *Madrytu*.

Osoby uwięzione w *Roa* częścią uwolniono, częścią do więzienia w *Valladolid* zaprowadzono. Między ostatniemi znajduje się *Empeinado*, o którym mówiono, iż został zamordowany.

Od granic hiszpańskich dnia 30 kwietnia.
(z *teyże gazety*.)

Hrabia *Rivillagigedo*, poseł hiszpański przeznaczony do dworu francuzkiego, bawi jeszcze w *Bordeaux*. Słychać, iż otrzymał rozkaz, aby wstrzymał nieco podróż swoją do *Paryża*.

AUSTRYA.

Wiedeń dnia 6 maja.
(z *Gaz. Oester. Beob.*)

Najjaśniejsi Cesarstwo Jchmość wczora rano wyjechali w podróż do *Linz*, zkąd po krótkim pobycie udadzą się do *Pragi*.

Cesarz Jmci przez najwyższy reskrypt gabinetowy z dnia 17 marca mianował raczył: kawalerami krzyża komandorskiego s. *Stefana*: wice Prezydenta najwyższego trybunału sprawiedliwości Barona *Ulm*, Krzyża kawalerskiego s. *Stefana*, marszałka pełnego *Peusquens*, radcę stanu i konferencyi *Kubek* i rzeczywistego radcę dworu *Jakóba Heinrich*.

Wiedeń d. 8 maja.

Z powodu przywróconey spokojności w Xięstwach *Multan* i *Wołoszczyzny*, uchylono zakaz wywożenia broni i wszelkich potrzeb wojennych z Monarchii austryackiej do Xięstw wspomnianych. (z *Gaz. Warsz.*)

NIDERLANDY.

Haga dnia 4 maja.
(z *Gazety Warszawskiej*.)

Dziś odprawił się uroczysty chrzest nowonarodzoney córki JJ. KK. Mości Xięstwa *Oranii*, której dano imie *Wilhelmina Marja Zofia Ludwika*. Pani *Nagell* w towarzystwie Pani *Utremon* i *Bergnyk* przywiozła to dziecię do kościoła. NN. Królestwo Jchmość oraz Xiążę *Oranii* stanęli pod amboną, a Xiążę trzymał dziecię do chrztu. Gdy rodzina królewska wchodziła do kościoła i wychodziła, rozlegał się okrzyk: *Niech żyje Król! niech żyje Xiężna Oranii!*

Kommissya sztuk pięknych i rękodziel w *Leodium* wyznaczyła 100 franków nagrody za zrobienie kapelusza damskiego z krajowej słomy, któryby miał zupełne podobieństwo do słomianych kapeluszy włoskich; lecz gdy nie było ubiegających się, przeznaczyła więc medal złoty wartości 200 fr. temu, kto by okazał kapelusz słomiany robiony w kraju, a wyrównywający włoskiemu.

FRANCYA.

Paryż, dnia 4 maja.
(z *Gazety Warszawskiej*.)

Oficerowie głównego sztabu i legionów gwardyi narodowej, mieli wczora zaszczyt złożenia Królowi Jmci powinszowań z powodu rocznicy powrotu jego do stolicy tutejszej. Aktorowie teatru *Vaudeville* grali wieczorem tego dnia, w pokojach Xiężny *Berry*, w obecności całej ro-

dziny królewskiej dwie male sztuki. W jednej z nich dowcipne stosowne śpiewki pozyskały oklaski.

Xiężna Angouleme kupiła zamek Lassensea, gdzie Henryk IV wiek dziecinny przepędził.

Dziennik Rozpraw i Gwiazda zbijają wiadomość umieszczoną w gazetach londyńskich, o nadzwyczajnym powiększeniu floty francuskiej przy brzegach brazylijskich. Wyrażają między innymi, iż okręt liniowy Colosse, który podług rzeczonych gazet ma się znajdować w Rio-Janeiro, stoi w Brest i jest rozbrojony.

Czytamy w jednej z tutejszych gazet, iż wszyscy hiszpani przybywający z oyczyzny do Bajony lub Bordeaux, muszą tam póty bawić, póki minister spraw wewnętrznych nie dozwoli im udać się do Francji.

Odebrane tu listy z Kadyru zbijają ogłoszoną w niektórych pismach publicznych wiadomość o przysposobieniach wyprawy do południowej Ameryki, nie słycać tam już o uzbrojeniach morskich, które z początku nakazane zostały, lecz potem dla braku pieniędzy ustały.

Obrady Iz b. Izba Parów

Hrabia Deseze, zdając imieniem kommissyi sprawę o projekcie do prawa, względem niejakich odmian w kodexie karnym, radził przyjęcie tegoż projektu z niektórymi jednak odmianami. Zwrócił oraz uwagę izby na sprzeczne nie raz przepisy terażniejszego prawa krajowego; twierdził atoli, iż wielkie dzieło reformy praw dopiero po zupełnym utwierdzeniu politycznego stanu oyczyzny przedsięwziętém bydź może.

Co się tycze obrad względem projektu do prawa o siedmioletności izby deputowanych, popierał go arcy-biskup z Sens, a biskup z Troyes mówił przeciwko niemu.

Jenerał kolumbijski St. Martin przybył od kilku dni do Havre, i oczekuje pasportu, aby mógł udać się do Anglii, dokąd, jak słycać, ma pewne zlecenie.

TURCYA.

Stambuł dnia 10 kwietnia.
(z Gazety Warszawskiej)

Rozmaite tu w ostatnich czasach uzbrajania uskuteczniły się w przykładowym porządku; nie zaszła najmniejsza zdrożność, i podczas wsiadania na okręty lądowych i morskich woysk, zachowana była najszybsza karność. Pomiedzy mieszkańcami stolicy zachodzi z tego powodu powszechne ukontentowanie.

Kapitan Basza pożegnał d. 5 b. m. ministrów Porty, i odebrawszy od W. Wezyra ostatnie instrukcje, udał się na admiralski okręt o 7 1/2 działających się z 1 fregaty, 2 korwet i 2 galer, do Dardanellów.

Ze 12,000 janczarów, którzy na wezwanie Sultana zapisać się kazali do czynney służby, wzięto teraz tylko 3000, częścią, aby nie ogolocić stolicy ze strażi, częścią też z przyczyny skarbowey, ponieważ każdy z tych żołnierzy, oprócz zwykłego żołdu, dostaje codziennie po 12 asprów dodatku. Woysko to wsiadło na 20 w porcie stojących przewozowych statków, które za pierwszym pomyslnym wiatrem odpłyną.

Względem przeznaczenia dotąd zebranych woysk i uzbrojonych okrętów, zachowana jest najszybsza tajemnica. Co o tém rozchodzi się w publiczności, opiera się tylko na domysłach.

Podług doniesień z Alexandryi pod d. 9 marca, Agent Baszy egipskiego Nedschib-Effendy, był w Kairze, jako posłaniec Porty; z największą okazałością przyjęty. Kiaja Bey zaprowadził go

na czele 4000 jazdy i 3000 piechoty do przeznaczonego dla niego namiotu. Gdy Mehmet Ali Basza i syn jego Ibrahim zbliżyli się do tego namiotu, zsiadli z koni i ucałowali suknie posłańca, na znak uszanowania jego zlecenia. Potem oddał posłaniec Baszy dwa kosztowne palasze, honorowy kaftan i pismo W. Sultana, mianujące go naczelnym wodzem woysk w Rumelii, Albanii, Natolii, Syrii i t. d. Ibrahim Basza otrzymał dyamentami wysadzaną tabakierę. Podczas tej uroczystości strzelano z dział i woyska w paradnych mundurach przeciągnęły około namiotu na powrót do miasta.

Porta wiedziała już pierwey, że Mehmet Ali Basza nie przyjmie osobiście dowództwa, ponieważ obecność jego w tak obszerném Wielkorządztwie jest koniecznie potrzebna. Wszystkie zatem przysłane mu z Stambułu pełnomocnictwa złał na swojego syna Ibrahim, który mieć będzie stopień seraskiera. Względem liczby dostawić się mającego przez niego woyska, biega podług zwyczaju wiele przesadzonych wieści; lecz naypodobniejszy do wiary jest, że do wielkiej tej wyprawy przeznaczyl 20,000 piechoty, pomiedzy którą znajduje się 12 000 na europejski sposób urządzoney, i 2000 jazdy. Basza Akry dostawić ma 10,000 Druzów. Jazda egipska udać się ma lądem przez Syryę i Natolię do Dardanellów, i w Gallipoli wsiadzie na okręty; podług ostatnich doniesień udała się już w drogę. Mehmet Ali Basza ofiarował także 6000 miar zboża, dla opatrzenia w żywność twierdz tureckich i owe próżne okręty, które przed 6 tygodniami do Stambułu do Egiptu popłynęły, a okótych tyle sprzecznych i grozących wieści rozsiano, nie miały innego przeznaczenia, jak zabranie tego zboża.

Kłótnie pomiedzy powstańcami w Morei codziennie groźniejszą przybierają postać. Kolokotroni, Nikitas i Pietro Bey, i połączeni z nimi kapitan, założyli swoje siedlisko w Trypolizzie, i publicznie opierają się nowemu za wpływem mieszkańców wysp utworzonemu rządowi. Ten chce 10,000 ludzi do powściągnięcia ich wysłać. Podpisana przez najznakomitszych obywateli Idryi, Spezzyi i Ipsary odezwa, zawiera między innymi: „Zmuszonymi jesteśmy nakoniec przerwać milczenie. Gdy od 3 lat poświęcamy nasze majątki, nasze okręty i krew, dla oparcia się ogromney sile morskiej tureckiej i innych barbarzyńców, zgraja rabusiów rządzących we wszystkich punktach nieład, kłótnie i spustoszenie, a dla nasycenia swey chciwości pograżała nieszczęśliwą Grecyę w największy nędzy. Pod jej tyraniją strwonione są dochody kraju, najlepsi obywatele zrazeni, i lud tak dalece jest wycieńczony, iż trudno mu będzie zdobyć się na sposoby doodparcia zewnętrznych i niemniej niebezpiecznych wewnętrznych swoich nieprzyjaciół.“ Dalej wyrażono przeciw postępowaniu tych obmierzłych rządców: „Iż zaniedbali i zniszczyli wschodnią Grecyę, a zachodnią zupełnie swojemu losowi zostawili, i że Missolongi, ta warownia Peloponezu, winna jedynie swój ratunek niezręczności turków i ostrej porze roku podczas ostatniej zimy.“

Kurs wileński na assygnaty od dnia 10 maja, rubel srebrny 3 rub. 81 1/2 kop., dukat nowy 11 rub. 95 kop., stary 11 rub. 80 kop., imperyal 37 r. 1/2 k.

O Amputacyach w ogólności. Dziełko doktora H. J. Brüninghausen, z niemieckiego na polski przełożone przez T. Baranieckiego ucznia medycyny w Wilnie. z Tablicami. Wilno. W drukarni A. Marciniowskiego. Cena kóp. 60. Dość można w Redakcyi Kuryera Litewskiego

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Wojennego Litewskiego Gubernatora:
Andrzej Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler,

w Drukarni Redakcyi.

Wilno dnia 14 Maja o. s. 1824 Roku.

1. Od Mińskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż wzięci za nieokazanie, na piśmie świadectw aresztanci, Ignacy Burlakow, Johan Gotlibow Sztrau, Paweł Pietrow i Maciej Stefanow Horbaczewicz, z których pierwszy Burlakow chociaż powiadał że należy do tutejszey gubernii, Dziśnieńskiego powiatu do poddaństwa Grafa Chrapowickiego, lecz takie jego opowiadanie po zabraney sprawce w istocie się nie potwierdziło; Sztrau rodem z państwa austriackiego szlachcic, Pietrow z miasta Sanktpetersburga, poddanym obywatela Jenerała Mikołaja Sierhiejewicza Szewicza, i Horbaczewicz mieysca urodzenia swęgo niepamiętającym, na osnowie Imiennego Naywyższego Ukazu pod d. 23 februaryi 1823 roku, uznani za włóczęgow i odesłani do Syberyi na załudnienie. Przymioty poniesionych włóczęgow: Burlakow wzrostu 2 arsz. 3 wiersz., twarzy suchej, ciemney, podługowatej, nosa długiego, ostrego, oczu szarych, włosów na głowie ciemno, a na wąsach i brodzie światłorusych, od urodzenia lat 62, Sztrau wzrostu dwa arszyny 3ry wierszki, twarzy okrągławej pełney, nosa miernego, oczu szarych, włosów na głowie światłorusych, wąsy i brodę goli, od urodzenia lat 83; Pietrow wzrostu 2 arsz. 6 wiersz., twarzy podługowatej małej, ciemney, czystey, nosa miernego nieco garbatego, oczu szarych, włosów na głowie wąsach i brodzie rusych, od urodzenia lat 25; i Horbaczewicz wzrostu 2 arsz. 5 $\frac{1}{2}$ wiersz., twarzy pełney, nieco ciemney, nosa miernego szerokiego, oczu błękitnych, włosów na głowie i brodzie światłorusych, od urodzenia lat 50, a zatem jeśliby pomienieni włóczęgi okazali się do kogokolwiek przynależącymi, aby ten w prośbie o ich powrócenie, postąpił podług istotnego brzmienia pomienionego Ukazu. Dnia 7 maja 1824 r.

Sekretarz i Kawaler F. Arcimowicz.

1. Podaię się do wiadomości publiczney, że do licytacji na dzierżawę dóbr Bezdzieża w Gubernii Grodzieńskiej poie Kobryńskim położonych, do CESARSKIEGO Uniwersytetu Wileńskiego należących, przeznaczony został ostateczny termin w dniu 24 t. m. maja. Za Sekretarza Józef Okołow.

1. Roku 1824 mca kwietnia 25 dnia, niżej podpisany, Jakub Zander aptekarz Rosieński obecnie stawając, czynił oświadczenie z okoliczności takiej: że z rzeczy nabycia dziedzictwa dóbr Porzecza, w pcie Rosieńskim leżących za prawem roku 1821 kwietnia 25 dnia datowaném i w Ziemstwie Rosieńskim przyznaniem, WJPani Anastazyi z Strawińskich Chlewińskiej porucznikowey, dla ubezpieczenia się, przez dawność trzyletnią prawem artykułu 10go, z rozdziału siódmnego Statutu Li-

tewskiego opisaną, miał zostawioną u siebie pewną ilość summy za obligiem, teyże samey datty, to jest 1821 kwietnia 25go dnia wydanym, jakową summę, w terminie z obligu wypadającym, miał, i dopiero ma, w zupełności do zaliczenia; lecz ze strony W. Porucznikowey Chlewińskiej, nikogo nieprzystano z obligiem i kwietacyą z opłaty, lub plenipotencyą do przyjęcia summy i zakwitowania z oney. Oświadczający się niepotrzebując, ani chcąc nadal u siebie W. Chlewińskiej utrzymywać summy, żeby oraz z zamitrężenia w odebraniu wspomnionych pieniędzy, W. Chlewińska, po ominiowanym terminie nie rościła pretensyi o procenta płacić się nie mogące za summę, która w każdym czasie utrzymywać się będzie w zupełności, na każde zapotrzebowanie do zaliczenia; tudzież iżby W. Chlewińska, po swoję summę nayrychley przysyłała, przez ninieysze oświadczenie zawiadamia, które sam aktor podpisał. Jakob Zander Aptekarz.

Zgodno z Protokołem Potocznym, świadczę. Józef Wińcza, Sądu Grodzkiego ptu Rosieńskiego Regent.

Takowe oświadczenie w gazecie Kur. Lit. wolno umieścić, Prezydent Grodz. ptu Rosień. Billewicz.

Sąd Taxatorsko-Exdywizorski za remissą Sądu Gł. 2 depar. Guber. Miń. na rozdział funduszow i usatysfakcyonowanie kredytorow zeszłego Dominika Korsaka Chor. Połoc. ustanowiony, w terminie z teyże remissy naznaczonym, to jest w d. 25 apr. roku teraz. w komplecie do majątności Psui w pcie Dziś. położoney zjechawszy, czynności właściwe pierwszo-zjazdowe ułatwiwszy, komportacye tak po debitorach jako też i po kredytorach do kancelaryi Ziem. Dziś. na sześciotygodniową persystencyą, poczynając do d. 2 junii przeznaczył, oraz do d. 19 augusta r. teraz. Sądy swoje odroczył, w którym to terminie iżby kredytorowie i pretensorowie do massy zeszłego Chor. Korsaka z dowodami stawali, pod rygorem prawa zastrzega, i dla wiadomości przez trzykrotne awizacye ogłasza. Ignacy Szyryn Z. P. D. Sędzia Exdywizor.

Stanisław Świętorzecki Sędz. Ziem. Wiley-Exdywizor.

Tadeusz Obrąpalski P. Z. P. Exdywizor.

6 W gubernii Litewsko-Wileńskiej, w Powiecie Brasławskim o trzy wiorsty od miasta powiatowego Widz, od dnia pierwszego maja, odkrywają się zwyczajne kąpiele w lazienkach wod mineralnych siarczystych, ze skutków swoich znajome publiczności, gdzie dla przybyłych gości, wszystkich artykułów do wygod potrzebnych, za pomierną cenę dostać można będzie. Stanisław Bomeyko.

seabDrw cye meterologi- czne.	Czas obserwacyi	Wysokość Barom	Wys. Ther. Reau.	Wiatry.	Odmiana w powiat
	dnia 13 god. 2 wiecz.	27 cal. 6,2 lin.	+ 11,72 stopni.	Póln. zach.	Pochmurno.
	dnia 14 god. 5 rana	27 — 5,2 —	+ 5 — —	Póln. zach.	Deszcz.

Wilno dnia 14 Maja roku 1824 v. s.

3. Na skutek odezwy Kommissyi St Petersburgskiego Kommissoryatskiego Depo, w celu wyłączenia skarbowey należności, w Policji Miasta Wilna będą sprzedawane z publiczney Licytacji piętnaście dobrze okutych transportowych powozek; życzący one nabydź, zechcą się jawić do teyże Policji w dniach na takową sprzedaż przeznaczonych, 12, 15, i 14, bieżącego miesiąca. Maja 7 dnia roku 1824 w Wilnie.

Zasiadający w Policji Inspektor i Kawaler F. Królikowski. Tytularny Sowiec Hutowicz.

Leopold Götz

Przejeżdżając przez miasto Wilno, ma honor oznaymie Szanowney Publiczności o nowo wynalezioney masie pod nazwiskiem:

Pate minerale

do ostrzenia brzytw i wszystkich innych delikatnych instrumentow służący.

Tą masą smaruje się sucho skórzany pasek, a brzytwa zwyczajnym sposobem kilka razy po nim się pociąga. To powtórzywszy cotydzien, brzytwy zostają zawsze przy należytej ostrości, nie potrzebują nigdy być szlufowane, i nie stają się ani tępe ani rdzą się okrywają.

Proba jedna o tém uczynić się mogąca, przekonana każdego, że ta *Pate* wszystkie inne dotąd miane daleko przewyższa; dla oddalenia jednak wszelkiej nieufności, każdy jey wprzód doświadczyć może. Cena tablety . . . 1 rubel sreb.

Plastr na nagniotki.

Tym plastr smaruje się płótno, i co trzeci dzień nowo przykłada do miejsca, na którym nagniotki się znawdają. Co powtórzywszy przez dni 8 lub 14, bof niezawodnie zniszczony będzie, a nagniotki zupełnie i nazawsze wytepiene zostaną. Cena . . . 1 rubel sreb.

Ma zamiar bydź tu przez tydzień jeden, stanca na w kamienicy Michela przeciwko Ratusza na drugim piętze. Można zaś go znaleść z rana od 8mej do 12, a po obiedzie od 2giey do 5tey.

2 Kto ma do przedania za pomierną i sprawiedliwą cenę kocz warszawski nowy lub niewiele używany, takż drażki pojedyncze, raczy się zgłosić na ulicę niemiecką do domu W. Welka na drugie piętro.

2. Sąd taxatorsko-exdywizorski funduszu W. Michala Wereszczyńskiego Sędziego b. Grodz. Upit. na dniu 5 maja idącego 1824 roku, we wsi Butkunach, dziedzictwa tegoż W. Wereszczyńskiego, w komplecie zupełnym zebrań, gdy żadney nie znalazł gotowości, Sąd dy swoje do dnia 16 tego meca maja odkładając, kontynuować one w mieście sądownym Poniewieżu dla zmniejszenia stronom procedującym kosztu postanowił, i o tem dla wiadomości wszystkich interessowanych do konkursu osob, ninieyszą w gazecie Kur. Lit. umieszcza awizacją, a razem o mającey się zapisać amissyi nieobjawionych stosunkow ostrzega. Dat 1824 maja 5 dnia. Rejent Jan Jasiński.

Ze takową awizacją wolno drukować świadczę. Augustyn Kordzikowski Sędzia b. Ziem. Upit. Exdyw.

3 Niżej podpisany uwiadamia zastawników dóbr Radziwillowskich ordynackimi zwanymi, szczególnia tych, których już w roku

przeszłym w mecu 7brze obwieścił; że sprawa o oddział i naturę dóbr Ordynackich ostatecznie rozbiekana będzie w Kommissyi Radziwillowskiej w d. 1 junii; jeżeli zastawnicy całość swojey obrony pokładają w JW Prokuratorze i na obronie plenipotentu massy przestają, zechcą wiedzieć, że w takim razie komitet wierzcycieli odezwanem się do układow poszczególnie sprawowanych, plenipotenci oświadczeniem assystency swojey dopełnią formę koniecznie potrzebną do zapisania prawnego wyroku. Lecz jeżeli zastawnicy chcą, aby ich plenipotenci szczegółowe każdego zastawnika tyczące się obrony składali, i częścią z dowodow od aktorów przysyłanych, częścią z komportacyi archiwum wyszukanych, popierali swoje doniesienia, w ówczas raczą komunikować się ze swemi plenipotentami i szczegółowemi wiadomościami opatrząc zobowiązać do stosownego szperania po archiwum.

Kazimierz Piasecki Kandydat Ob. Prawa Adwokat Sub. Wileń.

Wolno drukiem ogłosić Jan Petersen Członek Kommissyi Radziwillowskiej.

2. Podaje się do powszechney wiadomości, iż w skutek Ukazu Rządzącego Senatu w dniu 22 apryla terazniejszego 1824 roku za Nrem 11069 wyszłego, odbywać się będą w Izbie Skarbowey Grodzieńskiej na oddanie warendę dochodu targowego i brukowego w miastach powiatowych Pruzanie i Kobryniu, targi w terminach, pierwszym 24go julii, drugim 4go augusta, a trzecim i ostatecznym 11 tegoż augusta terazniejszego 1824 roku. Ktoby więc życzył utrzymywać wyż wzmienione dochody miast Pruzany i Kobrynia zechce się jawić do Izby Skarbowey Grodzieńskiej na oznaczone terminy do targow z odpowiednią prawną kaucyą. Grodno roku 1824 meca maja 6 dnia.

Radca Wincenty Styczyński.

Tytularny Sowiec Lisicki.

Kolegialny Registrator Malczewski.

3 Niżej podpisany podaje do wiadomości, iż w ekonomii słonimskiej dzierżawie JW. Senatora Państwa Nowosielzoffa, jest zawad owiec Hiszpańskich w pierwszym i najlepszym gatunku w znamienitey liczbie rozmnożony; mający włość do robienia sukna ciężkiego od sześciu do siedmiu rubli srebrnych łokieć wartującego. Ktoby więc z czytających to doniesienie życzył mieć zaprowadzony ten gatunek z nabycia stryków i macior, ma się udać do administracyi teyże ekonomii Słonimskiej, która za przystępnie umowioną cenę życzącym sprzedawać ma polecenie.

W teyże ekonomii Słonimskiej wyrabia się piwo butelkowe w gatunku swoim przed wszystkimi w różnych miejscach wyrabiających się mając pierwsze zalety, podobnież ktoby życzył do handlu sprowadzać, o cenę zwyczajną i transport ułoży się z administracyą Słonimską. Takowe uwiadomienie podpisują Plenipotent Józef Szalewicz.

2 Wedle Ukazu JEGO IMPERATOR-
SKIEY MOSCI Samowładnącego całą Rossyą
etc etc etc.

U. Karolowi Hertykowi kapitanowi W. P.
pozew przed Sąd Gł. Wileń. Departam. wremiennego wynosi się z instancyi U. Szymona Grafa Zabielly Jenerała W.p. Kawalera orderow w referencyi do dowodow u Sądu złożyć się mających w rzeczy oto: iż obzał. kapitan Hertyk stosując pretensyą do żalگو deltra o summę tal. hollen. 6500 ze skutkow Dekretu Sądu Głgo Wileń. wremiennego Depar. w roku 1816 january 24 dnia zapadłego, pozwałeś żalگو deltra niewłaściwie do trybunału Cywilnego wojewodztwa augustowskiego w Król. Pol. i zaaresztowałeś żalگو deltrowi przeciwko prawu kompetencyą ze starostwa Skordopiany i Szyłosady w Kommissyi wojewo. augustowskiego znajdującą się i żal. delatorowi należną, jakowy krok Obż. kapitana Hertyka jest zewszecz miar nie właściwy i prawom przeciwny, albowiem wiedzieć należy, że żal. deltr nigdy osobiście grosza jednego obżalgu Hertykowi nie zawinił, a stąd żadne fundusze żal. odpowiedzi za pretensyą obżal. niepodlegają. Jakowa pretensya z takiego pochodzi nastania: Między Obż. kapitanem Karolem Hertykiem i dalszym rodzeństwem a W. Józefem Hertykiem półkownikiem woysk pol. toczył się proceder o sukcesyą naprzód w Sądzie Ziemijskim ptu Zawileyskiego a później drogą appellacyi w Sądzie Gł. Wil. Depar. wremien. gdzie ukończony został przez dobrowolnie postanowioną ngodę decretoriae wyrokiem Sądu Gł. Wileń. 1816 january 24 d. zatwierdzoną, skutkiem której obż. Karol Hertyk stał się właścicielem summy talarow 6,500 na dobrach Łaukiesie i Karczmayzie w Kurlandyi położonych opartej, lub od UU. Freytokow Engielhartow z dóbr Kombulla, jakowa summa ażeby na tych dobrach była ubezpieczona przez zaprzeczenie tenże Sąd Głny komunikacyami kilkakrotnemi, do rządu Guber. kurlandzkiego i do tamecznego Ober-Hoffgerichta odnosił się i skutek takowych komunikacyow że przez tameczne władze został uzupełniony Sąd Głny uwiadomiono, pretensya zaś sama wynika z obliгу jeszcze w roku 1782 junii 24 od Józefa i Johanny Piewkawskich Józefowi Hertykowi wydanego, po których dobra Łaukiesia i Karczmayze dostały się Janowi Buchowieckiemu a po śmierci Jana stanął Józef Buchowiecki, który odprzedał swoją połowę żalgu deltrowi. Dług zatem takowy jak odnosił się zawsze do dobr Łaukiesy i Karczmayzy, ale nie do żadnych innych funduszow żal. deltra, jak na tych dobrach przez zaprzeczenie ubezpieczony, tak sam obż. kapitan Hertyk, w konkursie naznaczonym na pomienione dobra dla satysfakcyi wszystkich kredytorow w Gubernii kurland onego dochodziłeś, i zostawszy administratorem rzeczonych dóbr, wybrałeś znaczne intraty, które z sobą uwiozłeś nie zdawszy obrachunku, konkurs na dobra Łaukiessa i Karczmayze aż potąd jeszcze exystuje i nieukończony; a obż. nie sprawiedliwie prozekwując żal. deltra kompetencyą przyaresztowałeś, i extra forum do Sądu zagranicznego zapozwałaś przeciwko konstytucyi, 1764 która o skutki dekretu, tam przychodzić nakazuje, w jakim Sądzie zapadły, a konst. 1768 r. pod tytułem evocatio extra forum stanowi w słowach:

„wielkie stąd wynikają niesłuszności że
„bywatele państw naszych extra posesiones suas,
„do nie należytego Sądu i nie tam gdzie do-
„bra albo grunta o które jest sprawa, przeciw-
„ko wyraznym prawom bywają pociągani, prze-
„to konstytucyę a mianowicie roku 1662, 1678,
„1726 i 1764 de evocatione postanowione re-
„asumujem i ostrzegamy, aby żaden z Wielko-
„polski obywatel na kadencyą Małopolską extra
„possessiones ani z Małopolski na kadencyą Wiel-
„kopolską extra possessionem pogotowiu oby-
„watel Wielkiego Xięstwa Litew. do koron-
„nego trybunału, e converso od koronnego do
„Lit. ani też o fortuny jakowe w państwach za-
„granicznych leżące do żadnego Sądu państw na-
„szych pod żadnym pretextem pozywać i pocią-
„gać nie ważył się sub poena mille marcarum et
„processus, ac decretorum etiam emanatorum
„nullitate“ Dopiero więc gdy z rzeczy nabycia
dóbr Łaukieszy i Karczmayzy przez żalgu-
jących deltrów przewodzi się takóž proceder w tymże Sądzie Gł. Wileń. 2go Departamentu wremiennego z Ur. Platerową Starości-
ną i jey kredytorami, i Depart. wremienny przez
rezolucyą 1823 7bra 24 żalگو deltra do stannos-
ści w swoim Sądzie zobowiązał, gdy zaś prawa
krajowe areztować osiadłych obywateli nie
dozwalają, jak równie gdy konst. 1726 r. jedney
sprawy rozdzielać na kilka stopni i jurydy-
koye zabrania, a obż. przeciw tym prawom po-
stępując żalگو deltra ewokacyinie do trybunału
województwa augustowskiego pociągnął o tę
samą należność, której sam w kurlandzkiej Gu-
bernii z dóbr Łaukieszy i Karczmayzy pozys-
kujesz, jeden więc interes rozdzielileś, arezt
niewolnie na kompetencyą żalgu delatorowi
wypadającą założyłeś, wtenczas gdy dług tak-
owy ma pewną swoią ewikcyą, a własność żalگو
deltra za długi na dobrach Łaukieszy i Karcz-
mayze opartych, odpowiedzialności niepodpa-
da, gdy dopiero właśnie ogólna rozprawa,
z rzeczy nabycia dóbr Łaukieszy i Karczmay-
zy od Ur. Buchowieckiego agituie się w Sądzie
Głównym Wileń. Depar. wrem., przeto żalcy
deltr pozywa obżal. do tego Sądu w pros-
bach: o skasowanie procederu przez obż. Her-
tyka kapitana w królestwie pol. województwie
augustowskiem rozwiniętego, o znikczemnie-
nie areztu przeciwko prawu przez obż. Her-
tyka założonego na kompetencyą żal. deltr. należ-
ną, o odesłanie poszukiwania obżal. do dóbr
Łaukieszy i Karczmayzy, do których cała ta
pretensya reguluje się i ma swoje ubezpie-
czenie, o ukaranie obżal. za ewokacyą, o naka-
zanie uiszczenia się paręką jako osiadłości nie-
mającemu, a w celu uczynienia należnego żalgu
deltr. od pretensyi napastney obż. zabezpiecze-
nia, o przesłanie urzędowych komunikacyi do
władz województwa augustowskiego, to jest do
trybunału cywilnego i do Kommissyi tego wo-
jewództwa, o expensa prawne, oraz o to wszy-
stko co czasu sprawy proszonym będzie, z wol-
ną poprawą żaloby.

Roku 1824 maja 5 dnia Woźny niżej
wyrażony świadczę, iż tego pozwu z instancyi
JW. Szymona Grafa Zabielly Jenerała W. Pol.
Kawalera orderow po WJP. Karola Hertyka
kapitana woysk pol., jako niemającego żadney
osiadłości dwie kopie zgodne z autentykiem,
jedną do drzwi Sądowych przybiłem, a drugą
sposobem edyktalney cytacyi dla dóycia wia-

domości do Gazety Kur. Lit. podałem, i o potrzebie wstawienia się przed Sądem Głównym Wileń. Depar. wremiennego zastrzegłem. Jan Kisiel Woźny ptu wileń.

R. 1824 mca maja 5 d. przed Aktami Ziem. ptu wileńskiego stawając osobiście Woźny w gorze wyrażony relacją podanego pozwu zeznał i w protokule woźnięmskim własnoręcznie podpisał się.

Przyjąłem Jan Zienkowicz Wileń. Ziemski Regent.

Takowy pozew wolno drukować świadczą Emmanuel Sańkowski Sądu Głównego Depar. Wremiennego Assesor.

5 Sąd Ziem. ptu Grodzień. w rozprawie pomiędzy JW. Krzysztofem oraz WW. Jakubem i Stefanem Niezabytowskiemi a JPanem Maciejem Turowiczem i rozmaitemi pretensjami do funduszu zeszłej Anny z Niezabytowskich Kaszycowej półkownikowej byłych woysk pol. stosunki regulującemi przez dekreta remisyjne Sądu Głównego Lit. Grodzień. 2go Depar. najeđnoczasowe rozpoznane do tego Sądu odesłane; i w akcesoryjnym stron przyściu w tym Sądzie przypadłym wyrokiem swoim d. 26 febr. idącego 1824 r. ferowanym, po rozwiązaniu wnoszonych między stronami kwestyow ogólnie na wszystkich pod jakimkolwiek bądź pretextem do funduszu wyżej pomienionej Kaszycowej stosunki regulować mogących stronach, wszelkich generalnie pod rozmaitym nazwaniem dokumentow i papierow do takowej rozprawy postugujących, bez żadnego wyłączenia przy dokładnych registrach in natura, a osobno jeszcze na braciach zeszłej Kaszycowej i na JP. Macieju Turowiczu wszelkiego ruchomego oney majątku na registrze w terminie 10 maja teraźniejszego r. 1824 do kancelaryi Sądu niniejszego sub poenis złożyć się powinna komportacją z czterotygodniową oney persystencyą i z obowiązkiem jey zupełności circa principale oprzysiężenia, niemniej kopią z spraw przeznacząwszy; celem zapobieżenia ażeby nikt nie wiadomością wymawiać się niemógł, tak do akuratnego spełnienia wyroku swojego w złożeniu komportacji, jakoteż do stannosci w tym Sądzie dla jednoczasowej rozprawy wszystkich interessowanych pretensorow pod ammissyą a debitorow pod wskazami prawnemi wzywa i powołuje. Dat w Grodzień r. 1824 febr. 26 dnia (w żurnale podpisali): Jan Sokołowski Prezydent Ziem. ptu Grodzień. Antoni Borzęcki Sędzia Ziem. ptu Grodzień. Jan Baranowski Sędzia, Brzozowski Sędzia, Kudorowski Pisarz Józef Nadolski Regent.

Za zgodność z żurnalem świadczą Józef Nadolski Regent Ziem. ptu Grodzieńskiego.

Roku 1824 mca apr. 30 d. że powyższe ogłoszenie dla trzykrotnej awizacji może być umieszczone w gazecie Kur. Lit. poświadczam Józef Nadolski Ziem. ptu Grodzień. Regent.

2 Wedle Ukazu JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Samowładnego całą Rosyą etc etc etc.

U. jakiegokolwiek imienia i honoru Jastrzembkim lub jakiegokolwiek imienia i nazwiska sukcesorom zeszłego śp. Jana Jastrzembkiego pozwu przed Sąd Ziem. ptu Słonim. na kadencyą juniową z instancyi U. Stefana Protasewicza Sędziego Gran. ptu Słonim. wynosi się odzownie do oświadczenia w aktach Gro. Słonim. w r. 1824 marca 27 dnia

uczynienego, praw krajowych i dowodow przed Sądem złożyć się mających, a w rzeczy oto: przed laty dwódziesiątu kilku przybyły do majątności Jaworu JOXat Radziwiłłow na mieszkanie Jan Jastrzembski, zabrał znajomość a koleją przyjaźń z żalącym delatorem, skutkiem której zwierzył się żał. że ma w gotówce kilkanastce tysięcy zł., które jedynie dla tego, że nie miał znajomości z obywatelami trzymał u siebie; lecz że od takowych pieniędzy procenta ginęły, prosił więc żalęgo aby takowe kilkanastce tysięcy na lokatę przyjął i sam pod swym imieniem rozdał na procenta, stało się, że żalcy powodowany przyjaźnią i uczynnością, przyjął takowe pieniądze na lokatę i rozdał one różnym osobom, jako to: Xciu Karolowi Radziwiłłowi, Zawadzkiemu, Połubińskiemu i dalszym, sam zaś później wydał onemu rewersa czyli obligi na dwadzieścia kilka tysięcy zł. pol., gdy zaś Jastrzembski potrzebował pieniędzy, żalcy delator zlokot pewniejszych częściami sumę zdejmował i zeszłemu Jastrzembskiemu za kwitami i bez kwitow oddawał, kiedy debitorowie Radziwił, Zawadzki, Połubiński, i dalsi upadli na sytuacji, i niemogli oddać kredytowanych summ, żalcy na owczas zastępując debitorow, własną sytuacją na konto takowej summy pieniądze, toż za kwitami i bez kwitow, zeszłemu Jastrzembskiemu dawał, takim sposobem żalcy uwikławszy się w niepotrzebny kredyt, gdy znaczne z onego straty ponosił, na owczas zeszły Jastrzembski, widząc że straty żalęgo jedynie z powodu jego nastąpiły, nie tylko że częściami sumę przyjmował ale nadto w nadgodę poniesionych strat na JOXciu Karolu Radziwiłł, Pietrze Zawadzkiem i Połubińskim, oraz dalszych resztę summy nie dopłaconey żał. deltr. odstąpił i darował, a nagrodzając stałą przyjaźń żał. uczynności i pomocy jemu dawane, całkowity majątek swój zapisać synom żalęgo się Jerzemu i Mikołajowi Protasewiczom oświadczył się, i zwrócić takowe obligi i rewersa żał. deltr. przyrzekł i upewnił, stało się potem, że zeszły Jastrzembski oddaliwszy się z majątności Jaworu, od somsiędztwa żalęgo delatora, niezmięniając nigdy determinacyi swey powrotu obligow i rewersow, owszem zwrót tych w każdym czasie zapewniając, a jedynie przez ulność od czasu do czasu odkładając onych żał. nie zwrócił i sam nagłą śmiercią zszedł z tego swiata. Takim tedy sposobem obligi i rewersa u zeszłego Jastrzembkiego pozostałe jak żadnego waloru i znaczenia, raz jak opłacone drugi raz jako w części za poniesione straty odstąpione i darowane, mieć niemogą, i jak żalcy za onem nie widzi się powinnym do satysfakcyi, owszem one żalmu powinny byđ zwrócone, tak żeby ktokolwiek osiągnąwszy one w successyi żalęgo delatora procesem nie kluczył, w zamiarze zatem powrotu obligow i rewersow przez żał. zeszłemu Jastrzembskiemu na zł. dwadzieścia kilka tysięcy wydanych, przychodzi do Sądu i prosi o podniesienie i skasowanie tychże obligow, jako już opłaconych i w części odstąpionych, etiam za uznaną przysięgą żalmu, o zwrót onych, o expensa prawne i oto co przy sprawie żądanem będzie. Z wolną tey żaloby poprawą.

R. 1824 apr. 1 dnia Woźny zeznając iż tego pozwu kopią zgodną z autentykiem z instancyi WJ. Pana Stefana Protasewicza Sędziego Gran. ptu Słonim. po jakiegokolwiek imienia i honoru Jastrzembskich oraz jakiegokolwiek imienia i nazwiska sukcesorow zeszłego Jana Jastrzembkiego przed Sąd Ziemski ptu Słonim. na kadencyą juniową wyniesioną, do drzwi Sądowych w mieście powiatowem Słonimie przybiłem. Grzegorz Czerechowski W. ptu Słonimskiego

Roku 1824 apryla 1 d. przed Aktami JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Ziem. ptu Słonim. stawając obecnie Woźny ptu Słonim. Grzegorz Czerechowski, takową relacją niniejszego pozwu zeznał. Przyjąłem i że jest zgodno w Aktach pod N. 96 świadczą. Ignacy Nielubowicz Ziem. ptu Słonim. Regent.

Takowy pozew, że wolno drukować poświadczam Leopold Łagiewnicki Pisarz Ziem. Słonim.

*)

3. Excerpt z Protokołu Potocznego Ziemskiego powiatu Słuckiego, w dacie niżej wyrażonej zapisanego oświadczenia, et eorundem pod pieczęcią Urzędową Ziemską tegoż powiatu stronie potrzebującej jest wydan.

Roku 1822 miesiąca apryla 21 dnia. Przed aktami Ziemskimi powiatu Słuckiego, i całą powszechnością, w imieniu starozakonnego Jewny Abramowicza Jserlina kupca Gildyi 1szej Obywatela Słuckiego, w stosunek do dwóch uprzednich oświadczeń: jednego pod rokiem 1811 tym 7bra 29go dnia, w Ziemstwie Słuckim, a 2go w dacie 29go apryla, 1820 roku, na Sądzie Głównym Muńskim 2go Departamentu pozanaszanych, i w témże samym roku 1820tym, dla wiadomości i ostrzeżenia każdego w Gazetach Kuryera Litewskiego trzykroć awizowanego, czyni się potrzebi raz naysołenniejsze oświadczenie w przedmiocie awizowania onego także w Gazetach Kuryera Litewskiego w następnym sposobie: oświadczający się kupiec Jserlin mając różne interessa handlowe i inney natury tak wewnątrz kraju Imperyi Rosyiskiej jako też za granicą, w konieczney zostaje potrzebie utrzymywania pod różnym nazwiskiem swoich oficyantów jako to: plenipotentow, przykazykow i tym podobnych; cały prawie obrót interessow polega na akuratności sług oświadczającego, gdyż to bydź w za nym względzie niemoże, ażeby tenże oświadczający w każdym miejscu mógł się osobistością swoją naidować, niespodziewa się wszakże delator, aby plenipotenci i przykazyki mieli użyć na źle w dobrej wierze położone w nich zaufanie, to jest: gdyby pod pretextem utrzymywania jakichkolwiek interessow oświadczającego, osmieleni zostali zaciągać jakiegokolwiek kredytu lub zakazane i prawami niewolne wprowadzać lub wywozić towary, czyli co innego na widzialną krzywdę oświadczającego wymyślać i działać, lecz gdy chęci ludzkiej do uszkodzenia skierowanej przewidzieć jest rzeczą weale niepodobną, dla tego oświadczający kupiec Jewna, w przedmiocie zapobieżenia nieprzewidzianych jakichkolwiek nadużyciow ze strony jego plenipotentow i przykazykow, potrzebi raz przez niniejsze publiczne oświadczenie mające się w gazecie Kur. Lit. awizować, raz nazawsze Szanowney Publiczności ma honor zawiadomić, i ostrzedzi: że w żadnym miejscu jego plenipotenci i przykazyki pod żadnym pretextem żadnych kredytow na konto oświadczającego zaciągać, tranzaktow pod jakimkolwiek nazwaniem stanowią, oraz prawami krajowemi zakazane towary wprowadzać i wywozić nie mieli i nie mają mocy, przeciwnie jeśliby cokolwiek który z plenipotentow i przykazykow uczynił, więc oświadczający zapowiada, że takowey czynności jako samowolney, i na krzywdę delatora dokonaney, w nicém akceptować, i przyjmować nie będzie, jeżeli zaś wymagać będzie jakakolwiek potrzeba oświadczającemu zaciągać kredyt, lub stanowiąc jakiegokolwiek tranzakt przez swojego plenipotentą, więc takowe plenipotentcy od oświadczającego wydawać się prawnie mogące, będą wyrażaly ilość kredytu lub interesu handlu, jeżeli zaś gdzie się to zdarzy, że ktokolwiek nazwie się moim Przykazykiem, lub Plenipotentem, i pod tym pretextem, czy to dla awantazow jego osobistych, czy wreszcie dla uszkodzenia moiego osmieli się jakie prawami bronnie prowadzić towary, takiego nie tylko że uważam za szkodliwego i podeyrzanego, ale co więcej w każdym miejscu tytułujących siebie moimi przykazykami, a niemających prawney ode mnie plenipotentcy śogać, i pod każdy Sąd oddawać upraszam. U tego oświadczenia w protokule podpis takowy: jakowe oświadczenie jako ogólnych interessow Plenipotent Jan Tudorowski Hawsowicz Rejent Gr. Ptu Słuc.

Zgodziłem z Protokulem potocznym Ignacy Kuncewicz Słucki Ziem. Akt. Regent.

Roku 1824 apryla 22 dnia. Takowe oświadczenie wolno drukować, Benedykt Boltuc Pisarz. Ziem. P. Sł.

O s w i a d c z e n i e.

2. Excerpt oświadczenia z Protokołu po-

tocznego Ziemskiego ptu Wileńskiego w dacie niżej wyrażającej się zapisanego et eorundem pod pieczęcią Urzędową Ziemską tegoż powiatu stronie jest wydan.

Roku 1824 miesiąca maja 5 dnia. Przed aktami Ziemskimi powiatu Wileńskiego stawiając osobiście WJPan Ambroży Wilgocki Adwokat Sądu Głgo Litewsko Wileńskiego, oświadczenie przez się podpisane wpisać do protokołu podał, w następney treści: Oświadczenie. Niżej podpisany, w imianiu JO. Xiężny de Soulx, JWW. Baranowey de Croiscilhes i Hrabini de Chambrilant siostr rodzonych JW. Oktawiusza Hrabi de Choiseula Para Francyi, z mocy plenipotentow i informacyow mnie danych, oświadczeniem apryla 21go dnia terażniejszego roku 1824 w Sądzie Głównym Wileńskim 2go Departamentu zapisanym i w Gazetach Kuryera Litewskiego, w numerach 50, 51 i 52, ogłoszonym, objawiłem pretenssą do JW. Hrabi de Choiseulla Para Francyi, o pełną sumę 167304 frank. z procentami, podług tranzakcyi 1811go roku marca 12 należną. Gdy jednak w tym czasie przybyły do Rosyi i obecnie w Wilnie znajdujący się JW. Oktawiusz Hrabi de Choiseull Par Francyi, objaśnił: „Ze po informacyach, jakie miałem sobie wręzione późniejsze z siostrami swemi wyżej nadmienionemi w stosunku do umów februarii 28 roku 1820 i decembra 24go 1821 r. czynionych, nowe ugodliwe zawarł tranzakcyę, junii 22 i oktobra 24 1822, oraz apryla 25 dnia 1823 roku w Paryżu sporządzone, komunikując zaś mnie takowe tranzakcyę upewnił, że należna dla siostr JW. Hrabi Choiseula summa posagowa, biorąca nastanie z tranzakcyi 1811 marca 12 nadpłatami różno czasowemi, znacznie już zmnieyszoną została, a restancya onych, dla tego tylko nie jest opłaconą, iż jeszcze nie upłynął termin, na raty wspomienionemi późniejszymi tranzakcyami do roku 1826 i 1827 rozłożony, przeto wyżej datami wyrażone tranzakcyę ugodliwe, podług istotnego ich brzmienia, zasad, kondycyow, warunków, obowiazków i ewikcyow zachowując w zupełnym skutku, że tylko restancya summ posagowych i to z powodu nie upłynionych terminów siostr JW. Hrabi de Choiseulla z dóbr Płotel należy się objawiam, a z tego powodu i oświadczenie pod datą 21go apryla terażn. 1824 roku, w aktach Sądu Głównego Wileńskiego 2go Departamentu zapisane, a w Gazetach Kuryera Litewskiego ogłoszone, we względzie zapowiedzianej wyzszej (aniżeli exystuje) należności, reklamuję, i że siostry JW. Hrabi Choiseulla utrzymują ewikcyą na dobrach Płotelach, do tego czasu, nim ułatwi się restancyyna opłata i obowiazki, w terminach tranzakcyami ugodliwemi opisanym ostrzegam, a ztąd że restancyyna opłata, listami formalnemi udowodniona bydź powinna waruję. Takowe oświadczenie jako plenipotent w imieniu w górze wyrażonych siostr JW. Oktawiusza Hrabi Choiseulla, własną ręką podpisuję, dattum w Wilnie 1824 maja 4go dnia. U tego oświadczenia podpis w protokule taki. Ambroży Wilgocki Adwokat Sądu Głównego Wileńskiego.

Zgodziłem z Xiegami Ignacy Olszański Guber. Sekr. i Ziem. Wileń. Regent.

Roku 1824 maja 7go dnia Redakcyja Kuryera Litewskiego takowe oświadczenie do Gazety umieścić może Sędzia Grodzki Wileński Antoni Pomarnaeki.